СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 124. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 28 травня, 1934.

VOL. XLII. No. 124. Jersey City, N. J., Monday, May 28, 1934. THREE CENTS.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ТОЛІДО ЙДУТЬ ДАЛІ

ТОЛІДО. — Страйкарі відкинули пропозиції полагоди страйку, предложені Чарлзом Тефтом, котрого федеральний уряд вислав сюди як федерального посередника в страйку. Бійки між сторожами фабрики Ото-Лайт Ко. і стейтовим військом з одного боку, та страйкарями з другого, тревали далі.

Було в тих бійках немало випадків по обох боках. Поручник війська Верн Салібо дістав тяжку пострілову рану в стегно, а Пейтонови Касови куля розторощила долішню щоку. Цей останній не брав участи в бійці, а стояв на ґанку свого дому, два блоки від сцени боїв.

Жовніри часто стріляли в повітря на пострах та кидали ґазові бомби.

Симпатичний страйк у місті зростає. Досі вже зголосилися в місті 103 робітничі юнії з готовістю вийти на страйк для симпатії.

НАПИРАЮТЬ НА УХВАЛЕННЯ ЗАКОНА ВАҐНЕРА.

ВАШИНҐТОН. — Поважні робітничі заворушення в Толідо й інших місцях звернули конґресменам увагу на потребу ухвалення закона про полагоджування непорозумінь між робітниками й підприємцями. Заворушення спеціяльно піддержали тих конґресменів і сенаторів, котрі хочуть переперти ухвалення ще на цій сесії проєкту робітничого закона Ваґнера.

Кажуть, що з комітету сенату, котрий узяв до розгляду проєкт Ваґнера, тільки два члени противляться тепер ухваленню цього проєкту. Одначе цей проєкт тепер уже зовсім інакший від того, котрий був первісно внесений. З нього забрано вже всі гострі постанови, так, що лишилося не більше, як тільки постанова про полагоджування суперечок між фабрикантами й робітниками підприємств, котрих вироби переходять поза границі стейту, і то тільки тоді, коли обі сторони добровільно згодяться на таке погодження. Суперечки має полагоджувати спеціяльна рада, котра має мати приміщення в будинку Департаменту Праці у Вашинґтоні, але має бути від нього незалежна.

ЗА ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ В МІНЕАПОЛІСІ.

МІНЕАПОЛІС. — Страйкуючі трокові візники, котрі десять днів здержували доставу товарів троками, голосували в пятницю на зборах своїх юній над проєктом закінчення страйку, виробленим на конференції юнійних представників і власників троків за посередництвом ґовернора стейту. За закінчення страйку заявилися десять разів стільки голосів, як за його продовжування.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ АМБАСАДОР ВОРОЖИТЬ ВІЙНУ.

ФІЛАДЕЛФІЯ. — На бенкеті так званого „Американсько-Російського Інституту для Культурних Зносин" виступив з промовою большевицький амбасадор Трояновський та доказував, що ріжні держави світа приготовляються свідомо до нової війни та що тільки злученими зусиллями Америки й інших великих держав можна цій війні запобігти.

ПІМСТИВСЯ ЗА СМЕРТЬ СИНА.

ШІКАҐО. — На передмістю Савт Голенд, звився в пятницю рано невеликий, але скорий автомобіль, наладований людьми. Коли автомобіль переїхався кілька разів перед домом банку Савт Голенд Трост енд Сейвинґ Бенк, поліцай повідомив негайно поліцію, банковий уряд та ґараж по другім боці вулиці, щоби приготовилися на правдоподібний напад. Здогад поліцая сповнився. Як тільки отворено двері банку для денного бизнесу, автомобіль задержався перед банком і шість мужчин, з масками на лицях, кинулися до банку. Один товариш лишився в авті.

Вбігаючи в банк, вони кричали, що це напад. Банковий директор і його син вмить знайшлися перед дулом рушниць. Замісць давати гроші, вони впали на землю. Тимчасом сторож банку, уставлений на бальконі банку за кулетревалою заслоною, отворив на бандитів огонь з кріса. Це був Джейкоб Янґ, 53-літній мужчина, якому бандити чотири місяці тому підчас подібного нападу вбили сина, котрий заняв був тимчасово місце батька при стереженню банку. Батько стріляв добре. Один бандит упав неживий на місці. Ще один упав тяжко ранений і скоро помер. Третього, теж раненого, товариші занесли до авта, їм удалося втекти. Три години потім з авта, що проїжджало попри Джеферсон Парк Госпитал, викинено тяжко раненого чоловіка. Прохожі занесли його до шпиталю.

Лікарі кажуть, що він не має надії на виздоровлення. Поліція каже, що це член бандитської шайки. Поліція каже, що це була та сама шайка, яка ограбила цей банк чотири місяці тому.

ПРОЦЕС ПРОТИ БАНКИРА ГАРИМЕНА.

Вже 14 депозиторів банку Гаримена в Ню Йорку заявили перед судом, що вони не дали Гарименови права вживати своїх депозитів так, як він їх уживав. Депозити цих свідків виносили разом 1,713,000 долярів.

ВЕЛИЧЕЗНА ШПИГУНСЬКА АФЕРА У ФРАНЦІЇ.

Франція має нову сензацію. В Парижі арештували французького полковника Дюмулена, кавалїра почесної леґії й редактора тижневика „Армія і демократія" у звязку з викриттям великої шпигунської орґанізації, що покривала своєю сіткою Францію, Велику Британію й Злучені Держави. Полковник Дюмулен дав шпигунській орґанізації серію тайних викладів у воєнній школі. Стверджено, що шпигуни доставили одній сусідній державі докладний плян мобілізації. паризької округи. Крім полк. Дюмулена арештовано 5 інших осіб, м. ін. високого урядовця міністерства війни, інж. Обріта, його жінку, натуралізованого у Франції Румуна Райха та румунську дентистку Давідовіч. Є це найбільша шпигунська афера, яку колинебудь викрили, як кажуть у колах, що ведуть слідство. Афера обіймає досі 230 осіб, з чого 180 знаходяться у слідчій вязниці.

ФРАНЦУСЬКА МОРАЛЬ.

Перед паризьким трибуналом розпочався процес за вбивство, якого мотиви не будуть мабуть ніколи висвітлені. На лаві обвинувачених засіла 46-літня Жермен Юот, знана перед 20 роками дама паризького півсвіта. Принявши аристократичне назвище д'Анґльомон, руйнувала своїми витребеньками державних мужів і магнатів. У довгому списку її приятелів фіґурують кн. Франц Баварський і ґр. Мельжинський. Дня 7. березня ц. р. д'Анґльомон застрілила у своїм мешканні префекта Козерта, що був останнім її приятелем.

Оборона приймає тезу вбивства в афекті наслідком заздрости. Іншої думки є відомий журналїст Леон Доде. В оголошеній статті він доказує, що д'Анґльомон і префект були членами мафії, яка ділає в тісному звязку з поліцією. Вбивства Козерта доконано з наказу поліції.

АРЕШТУВАННЯ МІСЬКОГО КАСІЄРА В СОКАЛІ.

В сокальськім маґістраті викрито великі зловживання в міській господарці, наслідком чого прокуротор велів арештувати бувшого міського касієра Йосифа Шайнера, якого відставлено до слідчого арешту. Наслідом лихої господарки довги міста зросли до пів міліона злотих.

ОБМАНЕЦЬ ПІД КЛЮЧЕМ.

У Дубні поліція арештувала грізного обманця Юзефа Вавріщака зі Львова, який подавав себе за контрольора скарбових урядів і викурював у власників ресторанів і гостиниць гроші, як хабарі, за ріжні нібито непорядки. Його арештовано в хвилині, коли збирався їхати автом „на роботу" до Радивилова.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

КЛЮБ ТРИНАЦЯТКИ.

В Лондоні побіч інших клюбів є також клюб тринацятки. Складається з родовитих Лондонців, що поборюють всякі пересуди. Члени цього клюбу всі свої справи, торговельні, професійні або родинні, полагоджують 13-го кожного місяця, 13-го женяться, платять рахунки, вибираються в дорогу і полагоджують всякі трансакції.

ЗІРКА ШТЕКЕРА ГАСНЕ.

У Варшаві відбуваються змагання у важкій атлетиці за мистецтво Польщі на 1934 р. У змаганнях бере участь відомий польський ас Штекер, що вже нераз виказував свою брутальність на змаговій арені і був навіть за це караний, а проте мав за собою рідну публику. Тепер і ця рідна публика нехтує неотесою й некультурним змагуном. Як пише польська преса, кожний його виступ на арені кінчиться тим, що в нього кидають пляшками й бараболями, свищуть, плюють і т. д. Цікаво теж, що хоч як Штекер бе і лупить змагунів, його раз-по-раз перемагають.

1,240 КМ. ЗА СПРАВЕДЛИВІСТЬ.

До Варшави прибула на днях старушка Марія Теслинська з Худиївець, борщівського пов., щоби, як каже, пошукати собі справедливости. Ще до війни продала вона свій ґрунт за 47 тис. зл. і дістала 12 тис. завдатку, а решти той, що купив, не хоче досі заплатити. Бабуся вийшла з села по Різдві і, харчуючись по дорозі в добрих людей, прийшла до Варшави, зробивши пішки 1,240 км.

ДВІ ГОЛКИ ЗАШИТІ В ТІЛІ ПАЦІЄНТКИ.

Перед городським судом у Львові розпочалася карна розправа проти двох лікарів ґінекольоґів, д-ра Маріяна Рапапорта і д-ра Бернарда Абрагама, за те, що, виконуючи 18 жовтня м. р. операцію у Кляри Цукеркандель, зашили в її тілі дві голки до зашивання ран. Обвинувачені не почуваються до вини. Один з них признаве, що в часі операції зломилася голка і частину її він залишив, але такі випадки трапляються в хірурґії, причому лікарі лишають в тілі відломки, щоби наслідком отвирання зашитих уже ран не прийшло до комплікації. Другий обвинувачений взагалі заперечує, неначе би зашивав рани Цукеркандлевої і здивувався, коли її чоловік, три місяці після операції, приніс йому до жидівського шпиталю голку, яка нібито вийшла з тіла пацієнтки. Розправу відложено задля покликання свідків.

СЕКРЕТАР ПОСОЛЬСТВА — ВАЛЮТНИЙ ПАЧКАР.

Латвійська телеґрафічна аґенція повідомляє з Софії, що один з високих урядовців посольства одного західньо-европейського краю мусів негайно виїжджати з Болгарії, Стоїть це в звязку з пачкарством валюти, яке викрила софійська поліція. Твердять, що мова тут про секретаря французького посольства, який, користаючи з привілеїв дипльомата, займався пачкарством валюти і товарів. Фінансовий інспектор, що приїхав на ревізію до посольства, знайшов касу, як, провадив секретар, у великому непорядку. На домагання софійського уряду Жерарді, секретар французького посольства, покинув Болгарію, усунений зі служби.

СХОПЛЕНЯ ПРИ ДОПОМОЗІ ГІПНОЗИ.

Будапешт має сензацію: Столяр з цього міста, Пап, пізнався недавно зі шведською журналісткою Гельсберґ, яка викрила в нього великі гіпнотичні здібноці й намовляла його виїхати до Швеції, де може зробити гроші. Пап не хотів, бо мав жінку і двоє дітей, але нечайно пропав з міста і щойно тепер дістала його дружина від нього з Ґетебурґа у Швеції лист, у якому він пише, що журналістка його загіпнотизувала і приневолила виїхати з нею.

ВДЯЧНИЙ СИН.

В Букарешті на передмісті Лупяска 15-літній Александер Попеску при помочі свого товарища, 16-літнього Аврела Панеску, вбив свого вітчима Тому Маковея, торговця овочами, і порізав ножем свою матір. Цього злочину допустився тому, що перед кількома днями родичі покарали його за якийсь вибрик.

ЯКІ ПЛАТНІ МАЮТЬ ДИРЕКТОРИ В ТЮТЮНОВІЙ КОМПАНІЇ.

Неабияку сензацію викликали зізнання перед парляментарною комісією в справі платень і бонусів (дарунків) вищим урядникам Імпіріял Тобекко Компані оф Кенада.

Президент Компанії, Міллер, подав, що його річна платня виносить $25,000, а бонуси від 1929 р. були слідуючі: в 1929 році $45,446, $61,253 за 1930 рік, $40,419 за 1931 рік, $32,339 за 1932 рік, $40,487 за 1933 р.

Піттерсон, тепер віцепрезидент і головний директор компанії, діставав $40,000 платні як був президентом, а бонуси в нього були два рази вищі як у Міллера; напр. у 1930 році дістав бонусу $102,187. На такій платні є кілька високих урядників. Крім того компанія роздала 420,000 шерів між 25 найвищих урядників. Шер коштує $5.00, а їх роздали по $3.00. Лишні 2 доляри за кожний шер заплатила сама компанія. Це був додатковий дарунок найвищим рибам у тій компанії.

В той сам час фармерам, продуцентам сирівцю (тютюнового листя) в 1931 році обнижено заплату за доставлений товар на половину. Дівчата, що працюють при звиванню 5-центових цигар, дістають ледви 70 центів за 1,000 штук.

Переслухання ведуться далі й ще неодно вийде на верх.

НАСЛАНІ НА УКРАЇНУ СОВІТСЬКІ УРЯДОВЦІ — СПЕКУЛЯНТИ

МОСКВА (Росія). — „Правда" доносить про дальші арешти ріжних високопоставлених осіб, обвинувачених за спекуляцію. З їх імен видно, що вони неукраїнської народности. І так в Одесі арештовано Фермана, котрий перепродував товари під фірмою кооперативних орґанізацій. Річний оборот виносив у нього 600,000 рублів. У Києві арештовано директора треста „Київ-паливо", котрий спекулював дровами й нафтою і підносив ціни. Його засуджено на 5 років вязниці. Інших засуджено на поменші кари.

НАЦІ БЕРУТЬСЯ ДО БАГАТИХ.

БЕРЛІН.—Виявляється, що нагінка наців, звернена проти реакціонерів-монархістів, має не так політичний як господарський характер. Звернена вона в першу чергу проти багатих і відповідає у своїй суті вимогам лівого крила наців, яке домагається радикальніших господарських перемін. Показується, що арештований Лесман з Ганновер, підозрілий у ворожості до наців, є великим земельним посідачем, а крім того ще й нафтовим бароном. Робітники нарікають, що він їх страшенно визискує. Наці кажуть, що прямо сором глядіти на доми, в яких мешкають робітники, котрі працюють у заводах Лесмана. Такесаме пишуть наці й про другого реакціонера, багатиря Гуґа Кернера, котрий теж довів робітництво, яке в нього працює, до жахливого, катастрофального положення. Таке пишеться в часописах наців. Американський кореспондент, передаючи ті новинки, твердить, що наці зачинають іти наліво.

ЗНЕСУТЬ СЕНАТ.

ДОБЛИН (Ірляндія). — Палата послів рішила 54 голосами проти 38 знесення сенату. В сенаті ця ухвала перепаде, але всеодно за рік вона стане законом.

СОВІТИ НА ПАРИЗЬКІМ ЯРМАРКУ.

ПАРИЖ. — Вже від 5 років Совіти виставляють свій павільон на паризькім ярмарку. Цього року він дуже бідний. Кажуть, що виставлено в нім найбільше сірників, щось 200 пачок з ріжних фабрик. Французи дивуються і не розуміють, чому саме виставлено так багато сірників, бо не знають, що це, що є в кульнурних краях звичайною річю, у Совітах є надзвичайною рідкістю і люксусом. І так є там з сірниками.

СЛІДЯТЬ ЗА ПРОТЕСТОМ АМЕРИКАНСЬКИХ НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — Німецькі часописи подають дуже точно найменші дрібниці, звязані з протестаційною акцією американських Німців, яка звернена проти проголошеного Жидами бойкоту німецьких товарів. Пишуть, що той бойкот є найбільше піддержуваний комуністичним елементом.

НІМЦІ ДЕЩО ЗАПЛАТЯТЬ.

БЕРЛІН. — По чотиротижневих торгах вірителі Німеччини добилися того, що Німеччина годиться сплатити їм 50% довжних процентів, але аж за 6 місяців.

ЛІТВІНОВ ДАЛІ ВОЯЖУЄ.

НІЦЦА (Франція). — Совітський комісар закордонних справ, Макс Літвінов, перебуває вже довший час над морем і змінює дуже часто готелі та віллі, щоби закрити ріжні таємні конференції, які тут відбуває.

ПОБІЛЬШУЄ ПОЛІЦІЮ.

ВІДЕНЬ. — Австрія у великих фінансових клопотах. Супроти того змушена обмежитись у видатках. Та на поліцію її стати, коли збільшила її на 5,000 жандармів і 2,000 поліцаїв.

КАЖЕ, ЩО АВСТРІЯ ГІТЛЕРІВСЬКА.

МІНХЕН (Німеччина).—Альберт Фравенфельд, провідник австрійських наців, твердить, що уряд Дольфуса держиться терором, багнетами. І як такий, мусить упасти. Австрійські наці, які творять 80% населення, не хочуть, на думку Фравенфельда, комплікувати міжнародного положення і прилучувати Австрію до Німеччини. Вони тільки хочуть дістати в Австрії владу у свої руки.

ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРЕВОРОТ У РУМУНІЇ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Мала антанта стурбована відомостями з Румунії. Маґда Люпеску, любовниця короля Кароля, далі інтриґує і мішається в державні справи. Вона підготовляє новий державний переворот, і то за згодою Кароля. До влади має прийти бувший премієр Авереску. Хочуть позбутися міністра закордонних справ, Тітулеску. Той переворот потягне за собою зміни і в міжнародній політиці. Румунія відтягнеться від Франції й Росії, а звернеться до Німеччини.

БОЛГАРІЯ НАРКОТИЧНИМ ЦЕНТРОМ.

ЖЕНЕВА. — Мають докази, що Болгарія стала центром торговлі наркотиками. Перенеслася та торговля туди з Туреччини, звідки її прогнано.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТА ПРИЙДЕ ЧАС!

Найбільший поет України, Тарас Шевченко, заповів нам у найтяжчих часах московської тиранії, що встане правда, встане воля й помоляться на волі українські діти. Тільки треба нашому народови піднятися, кайдани порвати і вражою, злою кровю волю окупити. І другий наш ґеній, Іван Франко, хоч був сумнівами битий, хоч як не відчував у собі сили повести нарід до того бою, який заповів і якого вимагав Шевченко, всеж таки предсказав, що прийде час нашого повстання. І точно означив, що гомін української волі відобється о Кавказькі гори, о галицький Бескид і понесеться всеукраїнським Чорним морем.

Нашому поколінню призначила судьба жити в тій історичній хвилі, коли ми можемо діпняти того, щоби глядіти як хазяїн домовитий по своїй хаті й по своїм полі. Жиємо в ній епосі, яку передбачили наші великі ґенії. Прийшов саме тепер той час, коли повинно сповнитись Франкове пророцтво.

Оту хвилю відчувають добре ті всі мученики, що йдуть слідами тих, які вже лягли в могили, піднісши прапор революційної боротьби. Це ті, що не люблять України, коли вжити слів Франка, як дім, воли і корови, що не люблять у ній якраз княжів і гетьманського панування, а котрих болить її відвічне страждання. Це ті, для яких Україна — крівава в серці рана. І тому вони так гостро нераз реаґують навіть супроти своїх братів, коли ті брати являються нічим іншим, а тільки „патріотичною зґраєю", що виступає з гарними фразами про Україну, а на ділі веде таку роботу чи політику, яка закріпляє чужинецьке панування на українських землях і присипляє революційну іскру в нашім народі, дух бунту проти окупантів.

Отсе нове революційне, боєне покоління — це теж діти боєвої частини Франкового духа. Оті всі, що гинуть геройською смертю за кращу будучність України, це ті, що виховані на ідеалізмі Франка. Це ті, що гинуть з повною вірою, що нарід наш отсе зриває раз на завжди з давнім рабським життям, що думка наша вже розкута й ми, хоч у неволі, але думаємо вже й поступаємо як люди вільні. І як такі, розуміємо й відчуваємо, що наш нарід уже зрушився на рідній землі й на всіх інших землях і всюди прямує до одної державної цілі. Щобільше, він береться навіть будувати другу батьківщину — Зелену Україну на Далекому Сході. І чи це все не є виразною познакою, що надходить момент, відбудови української держави, момент, який заповів пророчисто Іван Франко, коли писав „Та прийде час"?...

Д-р Остап Грицай.

ДУХ, ЩО ТІЛО РВЕ ДО БОЮ.

Слово у XVIII-ті роковини смерти Івана Франка.

(28. V. 1916.—28. V. 1934).

...Дух, що тіло рве до бою,
Він не вмер, він ще жие.
Словом сильним, мов трубою,
Міліони зве з собою —
Міліони радо йдуть,
Бо це голос духа чуть.

Франко („Гимн").

Голос Духа, невміручого Духа бою — ти чуєш його?

Клич Революціонера, вічного Революціонера — хіба не гремить він громом у твоїй душі? Слово Поета, слово Івана Франка, невже не вражає воно стократними гомонами твойого серця, український брате? **Його слово!**

Те чудне, одиноке в своїм роді й навік незабутнє слово, надихане жаром найглибшої любови й гіркого, наболілого презирства; поривами великої віри, що в захопленню ідеалом раї майбутнього видигає, і хвилями чорної безнадійности, у присмерках якої ти нікчемний вавилонський раб і конаючий паралітик на роздорожу і тягло у панських поїздах **бистротечних**... Важке своєю глибиною і вражаюче трагікою слово Івана Франка, в якому є гостра твердість селянської душі і захована соромлива мягкість ущерть самотного ідеаліста; душилва тьма темряви неволі й рабства душ, і блаженний подих небесних блакитів як прапервісної вітчини поета з усіми високими думами творчої душі. Вузина мужицької хати в Нагуєвичах і вбогість дрогобицької школярської станції; задуха криміналу з його смердючими кіблями, Бовдурами і розляними сторожами; а далі вбивча атмосфера редакційної ґалери з її невпинною, одурманюючою працею за тарифами бідних журналістичних заробітків: поезія в кут, пиши, чого треба газеті. А понад все — домашнє життя без просвітку родинного щастя, в подружу з хорою жінкою, де водно „невідступна, невмолима посидільниця жура".

Справді:

Якіж безрадісні оті життєві глибини, в яких дух поета виковував собі зброю свойого несмертельного Слова! Як кажеться в його поемі **„Поете, тям!"**:

„Поете, тям: на шляху життєвому
Тобі перлини-щастя не знайти,
Ні захисту від бурі, злив і грому.

„Поете, тям, зазнати маєш ти
Всіх мук буття, всіх болів і унижень,
Поки дійдеш до світлої мети.

„Поете, тям: лиш в сфері мрій, привиджень,
Ілюзій і оман твій рай цвіте,
А ґеній твій, то мух сугестій, збліжень.

„Пророцький дар у тебе лиш на те,
Щоб іншим край обіцяний вказав ти,
А сам не входив у житло святе..."

І ще, як демонічний дар ґеніяльної духовости-почуття внутрішнього роздору в собі, оте „з собою самим у війні не простояти довго мені", таємнича психічна двійкість, що велить йому в поемі **„Поєдинок"** звертати дуло кріса проти власної подоби як проти фантому заперечення свойого кращого я. А до того тої хоробливий, пів-ненормальний, інферна Достоєвського пригадуючий нахил раювати картичими мук і болю, що велить йому переладовувати більші оповіданням красками чорними до карикатури, рисами хижої жорстокости, мов концепції Франціска Ґої або Сальватора Рози. Рисами фізичного й душевного страждання, так знаменно підкресленого вже в наголовку книги **„В поті чола"**. Та проти, і наперекір усьому:

Яка велич **позитивної праці** скрізь!

І то праці з виразним знамям роботи громадянської. Тієї чорної, для широких мас призначеної **суспільної праці**, яка властиво повинна була належати виключно до Павликів і Терлецьких, Будзиновських і Трильовських та інших діячів Франкової епохи, а поета й артиста Франка лишити в спокою як щось надто коштовне на соціяльного аґітатора з постійною небезпекою опинюватись на дні Бовдуревих криміналів. Праці, яка шкодила йому як поетови не тільки тим, що втягала його водно в блудне коло сірої і найсірішої галицької буденщини 80-тих і 90-тих років з її партійними жабо-мишодраківками, зі сліпою односторінністю її радикалів і безпросвітньою вузькозорістю клерикальних сторонників. Але й тим, що робила собі з поетичної творчости Франка орган свойого вислову, бгаючи її трохи не скрізь в ярмо, у скрути **програмової тенденції**. Вона, ота яскрава до несправедливости суспільницька тенденція у Франка винна тому, що творчий дух його топився все наново в тундрах суспільних низів, яких світ Франкові, духовій людині першого ряду, був і лишився чужий навіть там, де Франко — як ось в оповіданнях, а головно в романах — виступав як соціяльний критик в імені тих широких мас з підходом ґльорифікатора бідних і пригноблених. Ота суспільницька тенденція, така чужа йому, Франкови, як інтелектуальній еліті й аристократови духа, винна тому, що основна концепція його романів скидається трохи не скрізь на партійний суд **над клясовими противниками**. А всі чисто артистичні цінности тут особливож в области психольоґічного розмальовування героїв, звідається просто до мінімума (**„Основи суспільности"**, **„Перехресні стежки"**, а навіть **„Борислав сміється"**, де типи бориславських робітників більш конструктивні, ніж надихані життям). І це та гостра соціяльна тенденція, вщіплена великому поетови необачним доктринером Драгомановом, рубала гордий моноліт його Я на дві половини, на Мирона + і Мирон —. Веліла одній половині стояти на сторожі гасел соціялізму з його імлистим усесвітянством і його туманним „щастям усіх". А другій любити Україну гіркою любовю вічного апостола: та і добачати в моментах вражаючого „Опівночі" те, чого захоплений вщерть соціялізмом Франко не зміг дати свойому народови як Богом званний, укоханий Музами поет-артист...

„Лише тепла нам! Серця! Серця!
Серця!"

благають опівночі в поета невиспівані думи його творчої душі, а він їм відповідає на те:

„Деж я тепла візьму вам, небожата?
Уста мої зашпило морозом,
А серце в мене вижерла гадюка" —

значить — гадюка тенденції за партійними розрядами, гадюка критицизму Мирона, — з яким у поета двоїться сперш у любов до України. Але все оте — це у Франка, від десятиліття до десятиліття його творчости, мандрівка **дантійськими глибинами** творчої душі. Вони розкриваються в неї під напором життєвих бурунів, буровіїв розбурханих дум і в порівах боротьби з темрявою. Тією, що її Франко хоче сперш розсвічувати червоними смолоскипами соціялізму, аж поки, пізнавши над його дужливих вузин, не двигнув у **„Мойсею"** віщою рукою пресвітлої лямпади своєї **любови до України й рідного народу.**

„О, Ізраїлю, якби ти знав,
Чого в серці тім повно!
Якби знав, як люблю я тебе,
Як люблю невимовно!

Ти мій рід, ти дитина моя,
Ти вся честь моя й слава,
В тобі дух мій, будуще моє,
І краса і держава..."

Яка це вражаюча вершина! Який преважкий своїми розстанніми шлях від **„Наймита"**, **„Каменярів"** і **„Вічного революціонера"** аж ген до **Прольоґу в „Мойсею"!**

О, Ізраїлю, якби ти знав,
Чого в серці тім повно!

Як сказано:

Все оте мандрівка дантійськими глибинами творчої душі поета, дванацять заклятих кімнат його чудного, одинокого у своїм роді й на віки незабутнього слова, які збагати і просліджувати доведеться нам іще мабуть довго і не без труду. Але одно тут скрізь моноліт без скази, звук сурми, пронибаючий душу всецiло, зиґзаґ блискавиці, розсвічуючої овиди Франкового Твору від краю до краю, все з одним і тимсамим розмахом грому, а саме:

Дух бунту проти всякої темряви, дух боротьби за краще.

ІВАН ФРАНКО.

Дух, що тіло рве до бою.

Вічний Революціонер.

Він, правда, уподобнюється у Франка ріжними метаморфозами. Як наймит, що схилений над плугом, оре чуже поле, співаючи, хоч цей спів його — грім страшний, що ще лиш глухо грає. Як каменяр, прикований залізом до скали, але з місцю удару, від якого в тисячні боки розприскуються штуки гранітової скали. Як конкістадор, якого фльота сунеться до невідомих берегів, нової кращої вітчини шукаючи. Як бунтар, що не боїться ні війська муштрованого, ні гармат лаштованих, ні тюремних мурів. Як поет, який співає, що лиш боротись, значить — жить, і бажав би кровю серця свойого змити відвічне горе людей. І на котру з цих чи з інших репрезентативних подоб у нашого поета ми й не глянулиб, кожна з них надихана жаром найглибшої душі творця, найщирішою правдою його почування і тою простотою, яка в найкращих творах Франка має в собі щось із простоти народньої мудрости. Нещай, що поет — як я це вже сказав в моїй великодній статті в нашій „Свободі" — звязує визвольне змагання з обовязковою роботою суспільника, підзначує надто яскраво катеґоричний імператив такого змагання коштом ущерть свобідного, чисто життєрадісного моменту. Ми повинні бути вдячні Іванови Франкови за всі плоди його сорокалітнього невтомного труду, і додаючи до його суворої обовязковости стихію раювання геройською творчістю, нам треба повторити як своєрідну присягу прекрасні слова з його **„Картки Любови"**:

„Всі пута, що засліплення й зла воля
На нас вложили нам на біль—поревем!
Отруту, що нас нею щедро доля
Поїла — виллєм з серця, і затрем
Усякий слід тих споминок важких,
Котрі мов черви серце відгризали,
Щоб навіть тіни темнії від них
На наше вольне щастя не лягали".

Нова наймичка: — Мушу піти до лікаря, прошу пані, праве око мене болить дуже.

— **Пані:** Ага, то від протягу з дірки від ключа.

— Яка ріжниця між труслівістю й обережністю?

— Обережність називаємо власний страх, а труслівістю чужий.

Ф. Гер...

ПОГОНЯ В ГОРАХ.

Епізод при кінці українсько-польської війни.

(1)

Осінь 1918 року знайшла Богдана Оравського в Карпатах на галицько-угорській границі. Він робив там службу лісничого в державних лісах.

Одної днини попри лісничівку пройшла українська патруля, за нею відділ війська. Се військо ішло на границю по муніцію, яку там полишив був один австрійський полк, розбігаючися на вість, що австрійського цісарства вже немає. Хоч не було вісти, щоби десь в тих сторонах вже крутилося польське військо, або польські партизани, команда українського відділу полишала за собою патрулі, які на випадок наближаючоїся небезпеки зараз заалярмували би її.

Коли військо вже відійшло в сторону границі, Оравський вийшов з хати. Пішов до стайні і вивів пару коней, бо загадав скрити їх в лісі. Довга війна здеморалізувала всякі війська, знищила всяку дисципліну там, де перед жовніром були річи „цивілів". Оравський ще не знав, як з цивілями поводиться мужва української армії, отже хотів коні обезпечити перед дикою реквізицією.

Пішов плаєм, коні ступали за ним. Плай, котрим майже ніколи ніхто не ходив, покритий був грубою верствою моху. Коні ступали неначе по подушках; чалапання копит ні троха не було чути.

Не далі як пів кільометра від лісничівки Оравський зупинив коні і став наслухувати. Пару кроків перед ним плай скручував у бік. За закрутом розмовляли два мужеські голоси. Один голос лісничий пізнав. То був голос його побережника Пакули. Як більшість побережників в державних лісах, так і Пакула був Поляком, стягненим до Галичини аж з Мазурщини. Другий голос був Оравському незнакомий.

Лісничий був цікавий, що саме тепер той Поляк робить тут, хоч має визначену роботу в зрубі, далеко звідси. Загадав приблизитися, з ким він балакає і підслухати, про що балакає. Вхопив коні за гриву, завернув їх кільканацять кроків назад, ввів у гущу і лишив на галявці, що була зараз коло плаю, відділена від нього лиш кількома кущами. Сам, обережно скрадаючися, зайшов аж до місця, від котрого чути було розмову. Скритий за кущем, побачив українського жовніря, очевидно патрулю, і побережника Пакулу.

Жовнір курив папіроску, Пакула скінчив крутити свою. Нахилився до жовніря, щоби запалити від нього і в хвили, коли жовнір подавав йому свою папіроску, Пакула вбив ніж в його груди.

Жовнір упав. Заки Оравський отямився, Пакула вхопив карабін жовніра і втік. Лісничий вистрибнув з кущів на плай, нахилився над жовніром і взяв його за пульс Жовнір жив.

— Пакула готов ще раз прийти і раненого добити. — погадав Оравський. — Раненого треба спрятати.

Лісничий був дужий хлоп, ранений марний, може вісімнацять-літній хлопчина. Не було що двигати. Підсунув під нього руки, підніс і увійшов у гущі, щоби зайти до коней. Ще до них не дійшов, коли від плаю, за собою почув гамір. Заслонений смерічками, видів, що плаєм іде сильна ватага узброєної суміші. Через половину було се польське військо, через половину партизани з цивільного населення. Побережника Пакули між ними не було.

Оравський вгадав, що Пакула був у змові з сею ватагою. Вона, слідкуючи за Українцями, що пішли по муніцію, вислала Пакулу, щоби скритовбивством очистив шлях з української патруль.

— Він мабуть пішов тепер на зруб, щоб, як йому треба буде, виказати своє алібі.

Коли ватага вже пройшла, Оравський розщибнув блюзу і сорочку. Кров з рани плила, та ся рана не була смертельна. Лісничий добув ножа, порізав сорочку і нею рану тісно перевязав. Жовнір очуняв. Сказав, що він Петро Розворич, зараз з сусіднього села Мохнова.

— Вдержишся на коні? — спитав лісничий.

— Гадаю, що вдержуся, — відповів парубок.

Лісничий поміг йому сісти на коня і взяв раненого до себе.

В лісничівці був телефон, що ішов до побережника аж під угорською границею. Той побережник також був Поляком.

— Яким би то способом телефонічно перестерегти українське військо, що за ним ідуть Ляхи? — думав Оравський.

Думав, думав і зателефонував по польськи можливо зміненим голосом:

— Гальо! Хто при телефоні?

— Качан! — була відповідь. — Хто говорить??

— Говорить Пакула. Походай, що маєш, бо зараз загостить до тебе українське військо. Як прийдуть, то...

— Передна стежа вже є, шляк би їх трафив!

— Настраш їх, що за ними суне велика польська сила. Може нападе їх жах і вони розбіжуться.

— Чи не ліпше було би заклинати до телефону української патрулю, що стоїть у мене на подвірю? Нехай сам вчує.

— Дуже добре буде. Заклич!

— А говори до нього по українськи. Нехай гадає, що ти Українець, і перестерігаєш його.

— Ще ліпше!

По хвили Оравський вчув:

— Гальо! Ідуть Ляхи?

— Ідуть. Скритовбийчо замордували нашу патрулю перед лісничівкою і тому він не заалярмував, що іде яка сотня Ляхів, в тім половина цивільних.

— Спасибі за перестрогу. Як вже знаємо, що йдуть на нас, то гадаю, дамо собі з ними раду.

Оравський лишив телефон і пішов до раненого, котрий вже годен був балакати.

— Чи ти знаєш, хто то тебе так почастував? — спитав лісничий.

— Знаю, — відповів Розворич. — То ваш побережник Пакула. Він і шов плаєм. Я задержав його, бо такий дістав був приказ. Він став просити мене, щоби я пропустив його до лісничівки, бо ви покликали його до себе телефоном.

—Збрехав, бо я його не кликав і взагалі не телефонував до нього.

— Я йому відповів, що як вернеться мій товариш, котрий пішов далі, то я сам з ним піду до лісничівки. Тоді він став балакати зі мною про війну. Мені ані в гадці не було, що він важить на моє життя.

Другого дня в полудне українське військо верталося зпід границі. Тащило муніцію і вело полонених Ляхів.

Лісничий вгадав, що сталося. Перестережені ним Українці зробили засідку на Ляхів. Котрий Лях не погиб, лишився в руках Українців. Тепер лісничий сказав командантови, що у нього є ранений їх товариш, Розворич Петро.

— Я чув, що його вбив якийсь Лях, — завважав командант.

— Я його знайшов лежачого без тями на плаю. На щастя, то була тільки хвилева запоморока. Кровоток зявив його з ніг.

Командант приказав Розворича винести з хати і покласти на мягко вистелений віз. Ранений розказав командантови, як се сталося і хто се зробив.

— Ти пізнав би його?

— Зараз. Як його знаю дуже добре від кількох років.

— Де хата того побережника? — спитав командант лісничого.

— Як по сій драбині вилізти на дах і глянути наліво, то покажеться дах його хати. Отсею стежкою, не далі як пять мінут дороги. Та його тепер в хаті мабуть нема. Він дістав був від мене приказ бути на зрубі при робітниках. В хаті буде тепер його синок. Не знаючи в чім діло, дуже радо заведе вашу патрулю до батька.

(Дальше буде).

Після шлюбу.

— Якжеж це? Ти оженився і тепер сам пришиваєш собі стяжку до капелюха?!

— Це не мій капелюх, то жінчин.

Професор шукає капелюха.

Професор: Де мій капелюх?

Ученик: Пан професор мають його на голові.

Професор: То добре. Вже сам знайду його.

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УКРАЇНСЬКОГО Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Величаве і достойне Союзове Свято.

Біжучий рік останеться історичним роком українського народу в Америці. Причиною, чому якраз цей, а не інший рік є таким важним для кождого члена української великої сімї, що його треба аж вписати в історію життя української іміґрації в Америці, є та обставина, що в цьому році припадає 40-ліття народження найстаршої української запомоговоі і народньої установи в Америці — якою є Український Народний Союз.

Головний уряд У. Н. Союза рішив присвятити цей рік на інтензивну кампанію за зріст Союза, а як ціль цеі ювилейної кампанії поставив собі придбання 5,000 нових членів. Екзекутива Союза здавала собі ясно справу з того, що в Америці панує небувала досі в світі фінансова руїна, і що намічена нею ціль є твердим оріхом до розкушення, але мала на увазі, що якраз в часах великої нужди родяться великі діла, що найкращим звеличанням основноположників цеі могутньої Установи буде не лише роблення парад і віч, але активне діло зербування молодих рекрутів до У. Н. Союза, які мали би колись заняти опорожнені місця старих еміґрантів.

Вірючи в свою силу і в силу Союзової ідеі, гол. екзекутива Союза забирає в полон місто за містом, кольонію за кольонією. До полонених міст прилучилося дня 20 травня і Шікаґо.

Ювилейне Свято підготовила спеціяльно покликана до того екзекутива відділів Українського Народного Союза в Шікаґо, душею і головою якої був головний радний Українського Народного Союза, п. Тарас Шпікула.

Перебіг Свята.

В просторій салі Шопін Школи на Райс і Кембел вул. зібралися в 3-тій год. пополудні 1,500 людей, зєднаних великою Союзовою ідеєю, без ріжниці релігійного чи політичного переконання. Січова Банда під орудою п. С. Сабора, зложена з молодих хлопців, відіграла американський і український гимн, а славнозвісний Український Хор міста Шікаґа відспівав гимн У. Н. Союза. Хор цей, який вже нераз дав доказ своєі живучости і нераз збирав лаври в змаганню з хорами інших народів, під батутою їх улюбленого діріґента, п. Юрія Бенецького, своїм могутнім виступом і дужим, спонтанічним, до душі проймаючим голосом, як також ріжноманітністю барв своїх костюмів пригадав присутнім, що це є Свято Українського Народного Союза та вляв в душі Союзовців бадьорого духа.

Свято відкрив опісля офіціяльно головний радний У. Н. Союза, п. Тарас Шпікула. В своїх словах пояснив вагу 40-літнього існування У. Н. Союза. В цей день, говорив він, ми зібралися тут, щоби віддати пошану першим пionірам У. Н. Союза, та щоби виказати готовість приєднати в ряди Союза нових піонірів, добровольців, бо теперішне є якраз початком тоі великої праці, яка жде кождого Союзовця в Шікаґо, а яка полягає в приєднуванню нових членів, головно дітей.

Український Хор м. Шікаґо виступив ще раз та відспівав пісні Степова Могила і Ярмарок Кошиця-Мусорського, де мали ми нагоду налюбуватися сольом панни Винярської. Хор цей не мав нагоди з браку часу, тому що саля мала бути опущена в 7 год., відспівати дальших пісень, які були подані в програмі, лише закінчив свято відспіванням українського гимну. Хорови належиться признання, що, хоч бореться з фінансовими трудноaccess, існує для добра українського імени і де треба звеличує українську пісню. Маємо з нього радість і гордимося ним.

Другий хор, який взяв участь у Союзовім Святі, це „Хор козачий Молодої України" зі своїм діріґентом С. Чубою. Це молоді хлопці з католицької громади, всі вбрані в сині козацькі шаравари, підперезані жовтою китайкою, у вишиваних сорочках.

І цей хор має своє вироблене імя, здобув раз навіть другу нагороду у музичнім фестівалю, урядженім одним великим шікаґовським дневником.

Можна бути гордим з молодих хлопців і подивляти їх любов до української пісні. Як на аматорів, їх виступ був величавий, незабутній, а публика одушевлялася ними до нестями. Оплески не вгавали. Хор цей відспівав пісні: Ой закувала та сива зазуля, Ой дівчина Уляна і Кобза.

Правда, сам виступ діріґента хору, молодого Семена Чуби, хлопця відважного і працьовитого, був трохи заштивний, надто мілітаристичний. Входячи на сцену, він міряв кроки як на військовій дефіляді і також само кланявся і відходив. Можливо, що він є під впливом нової ери молодих музичних авторитетів, котрі проповідують того роду акції. В кождому разі публика не взяла йому цього за зле, а навпаки, весело оплескувала його.

Головний реферат виголосив п. Дмитро Галичин, головний рекордовий секретар У. Н. Союза. Шікаґо мало перший раз нагоду бачити і чути цього нового енерґічного секретаря Батька-Союза. Своєю мужною поставою і гарним дзвінким голосом здобув собі п. Галичин серця шікаґовських Українців.

В своїм рефераті переповів він коротку історію У. Н. Союза від його оснування до нинішнього дня. Оповів про дні слави і журби, про дні занепаду і розвою цеі могутньої української установи в Америці, не закриваючи нічого, навіть того, що Союз стратив одного року 14,000 членів.

Він говорив так: Ми святкуємо цього року 40-літний ювилей У. Н. Союза, а сьогодня ми зійшлися тут, щоби віддати честь першим основоположникам Батька-Союза. В часі, коли наш нарід в Европі був в духовій неволі, коли точили його вороги, піоніри У. Н. Союза перші піднесли тут в Америці клич: „Тирани, забирайтеся з українських земель!" Цей клич піднесли вони тому 40 літ, у часі, коли нашому народови на рідній землі про те ані не снилося. Ми сьогодня клонимо низько голови перед тим кличем і людьми, які його піднесли. Люди ці вірили в зачате ними діло і вірили, що за цей клич соборности українських земель грядучі покоління згадають їх добрим словом. І ми сьогодня їх згадаємо! Союз заложили ті, які вийшли з нашого народу, що в 90% є селянським, а були це наші брати Лемки. Заложили вони його в часі, коли наш нарід в Америці, вийшовши з неволі Москалів, Поляків і Мадярів, не був національно свідомим. Розвій Союза спинювали мадярони, москвофіли і Поляки, які не бажали собі того, щоби наш нарід прозрів. Ішла боротьба на три фронти. Та здорові підвалини Союза не заломилися. В 1902 р. прийшла перша чистка в Союзі, в якій відділено зерно від полови. Таких чисток переходив Союз більше і вів боротьбу так довго, поки не поклав трівкі моральні й матеріяльні основи під свою будівлю. Сьогодня стоїть він твердо з майном у сумі $3,200,000.

Нам треба всім взяти собі примір з перших Союзовців і невтомно далі працювати, здобуваючи для Союза нових членів, бо Союз є орґанізацією запомоговою, але і народньою, яка дбає й про загальні народні справи, не спускаючи з ока і справ запомогових.

Гарною точкою програми було надгородження найстаршого і наймолодшого Союзовця в Шікаґо ювилейними відзнаками Союза. Найстаршим Союзовцем в Шікаґо, відповідно до стану з 20 травня 1934 р., є п. С. Зелінка з Борнсайд, член 165 відділу. Публика приняла його гучними оплесками, а п. Зелінка подякував за честь та візвав присутних вступати в члени Союза. Пан Зелінка є Союзовцем від 1906 року.

На сцені представився публиці також наймолодший член У. Н. Союза, 18-місячний Мирон Куропась, якого привитили зібрані гучною овацією. І того малого Союзовця нагороджено відзнакою. Тому, що малий Союзовець не вміє ще говорити, в його імени забрав слово його батько, п. Степан Куропась, подякував за честь, яка дісталася його синови, і візвав батьків вписати своїх дітей в ряди Союза, щоби, вмираючи, могли бути певні, що їх діти дістануть в Союзі перші початки українства і не будуть цуратися українського імени і своїх родичів.

Приїзд мейора міста п. Келі (Kelly).

На свято Союза прибув також перший раз в історії шікаґовської української кольонії мейор міста, п. Келі. Мейора представив адвокат, п. Роман Смук.

Мейор Келі, витаний гучними оплесками, виступив на сцену і промовив більше-менше так: Мені дуже приємно дивитися тут на українську молодь, як вона виступає на сцені. Приємно мені як синови ірляндських еміґрантів зайти між еміґрантів українських і придивитися їх орґанізаціям і життю. Тішить мене, що я трапив якраз на 40-літне ювилейне свято У. Н. Союза, якому з глибини душі бажаю успіхів. Взиваю всіх українських горожан коперувати зі мною в Шікаґо і допомогти вийти нашому місту з депресії. Майте довіря до президента нашого краю і станьте лавою за ним. Під акомпаніямент невгаваючих оплесків мейор Келі попрощався з Українцями і вийшов.

З інших бесідників промовив ще адвокат Роман Смук до молодіжи по анґлійськи. Треба зазначити, що це у великій мірі заслуга п. Р. Смука, що мейор міста приїхав на ювилейне свято У. Н. Союза.

В святі брали дальшу участь: скрипкове сольо, панна Ірха, досі мало знана українській публиці скрипачка, яка представилася знаменито, і п. Мікульський. Сопранові соля виконали: відома не лише в Шікаґо, але і в Америці, солістка пані Цимбаліст, і пані М. Шпікула, а тенорове сольо п. І. Головчак.

Фортепянове сольо виконала панна М. Городиська з повним мистецтвом і вервою.

Дует на фортепяні виконали улюблені всіми панночки Віра і Галя Шпікула, а музичне тріо виконали панна Читвінська і тов.

Панна Угриновська, симпатична молода Українка, віддеклямувала вірш, уложений п. М. Костишином „В сорок-літню річницю У. Н. Союза".

Теплим словом належить ще згадати про виступ танцюристів школи В. Авраменка під проводом п. Л. Шемердяка. Нині вже ніяке поважне підприємство не може обійтися без участи українських танцюристів. Без них програма не була би повною. Підчас їх виступу людина стає здоровішою і переноситься на хвилину в ті ідилічні часи, коли то в степах українських гарцювали славні Запорожці!

Назагал програма була дуже добра, навіть знаменита, але рішучо задовга. Треба пояснити собі те тим, що Ювилейний Комітет хотів дати змогу виступити на Святі Союза всім нашим артистичним силам в Шікаґо з ріжних парохій і політичних ґруп. І це комітетови вдалося. По святі відбулася в салі під ч. 2408 Шікаґо вул. вечеря, влаштована в честь головного рекордового секретаря п. Галичина.

Святочна вечеря.

Тостместром вечері був д-р Семен Кочій, знаний дентист і Союзовець в Шікаґо. По смачній вечері і підчас програми, в якій взяли участь наші славні соловейки, панове Давиденко і Мирошниченко в супроводі панни Віри Шпікули, промовляли для добра У. Н. Союза репрезентанти всіх відділів Союза, церковних і політичних громад, а саме: п. Небор 165, Олійник 183, Саґан 220, Щербатий 259, Меґас 252, Січевський 301, пані Олійник 33, Федасюк 139, Гуль 106, Сачевський 379, Карпа 221. Пан Мартин Барабаш промовив від української католицької церкви на Оклей, а пан Миколишин від православної. Від гетьманських Січей говорив п. Моранець, від 28 відділу О.Д.В.У. п. Любас, а від Окружної Управи О.Д.В.У. і Стрілецького Гуртка ч. 6 п. С. Куропась.

Ясно, що головний секретар п. Галичин і головний радний п. Шпікула були душею святочного вечора і в їх честь, як також в честь Ювилейного Комітету відспівано „Многая літа".

Пан Підлісний промовив кінцеве слово і Святочний Вечір закінчено відспіванням українського національного гимну. День 20 травня 1934 станеться гарним споминoм цілої Союзової родини і кольонії в Шікаґо. Нехай жиє і росте У. Н. Союз!

Степан Куропась,
член 221 від. У. Н. С.

———:———

МЕНВІЛ, Р. АЙ.

Величаве Ювилейне Свято.

Для українських громад Провіденс і Менвіл день 20 травня останеться надовго в дорогій памяти. В той день відсвятковано 40-літній ювилей У. Н. Союза. Ювилейний Комітет доложив багато труду, щоби гідно вшанувати Батька Союза. І свято випало під кождим оглядом гарно.

Перед полуднем відправив о. Е. Королишин торжественне богослуження за здоровля членів і члениць У. Н. Союза. Співав хор з 65 тут роджених дівчат і хлопців. По середині церкви стояла могила з березовим хрестом, а при панахиді виголосив о. Королишин слово, згадуючи піонірів У. Н. Союза та вказуючи на великі заслуги цеі найбільшої в Америці народньої орґанізації.

Святочний канцерт відбувся в У. Н. Домі. Комітетовий проголошує програму і представляє головного фін. секретаря, п. Романа Слободяна, котрого привитано грімкими оплесками.

Підноситься куртина. Бачимо на сцені молодечий хор з Провіденс і Менвіл. Виступає молодий член, п. Стефан Рекрут, секр. 177 від. У. Н. Союза, і відкриває свято українською мовою, взиваючи публику віддати в першу чергу поклін помершим членам і членицям У. Н. Союза. Опісля говорив до молоді по анґлійськи про значіння У. Н. Союза.

Потім хор відспівав „Боже великий", гимн У. Н. Союза і інші пісні.

Святочний реферат виголосив п. Роман Слободян, котрий говорив зі запалом про працю і посвяту тих піонірів, що поклали основу під У. Н. Союз. Бесідник переповів важніші події з історії нашої орґанізації. Виказав цифрами і фактами, скільки то добра зробив У. Н. Союз для нашого робітництва й української справи, а на кінці звернувся ще з окремим словом до молоді, підкреслюючи, що будучність Союза є в її руках. Якщо вона пошанує одідичену багату й гарну спадщину, то наш У. Н. Союз буде далі гордощами Українців в Америці.

Публика заховувалася ввесь час дуже культурно й уважно слухала бесідника. Можна бути певним, що незабаром багато батьків впишуть своїх дітей до Союза.

На дальшу програму складалися сольові співи, дуети і деклямації та співи хору під орудою о. Королишина. Свято закінчено могутнім „Ще не вмерла".

Гість.

УВАГА! БРУКЛИН, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А САМЕ: ТОВ. ім. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (22), БР. ПРЕСВ. ТРОЙЦІ (203), БР. СВ. НИКОЛАЯ (291), БР. СВ. О. НИКОЛАЯ (293), ТОВ. ДНІСТЕР (310) і ЗАПОРОЗЬКОЇ СІЧИ (325), ВЛАШТОВУЄТЬСЯ

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО

СОРОКЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В СЕРЕДУ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ (MEMORIAL DAY), 1934 РОКУ

Свято розпічнеться БОГОСЛУЖЕННЯМ і ПАНАХИДОЮ в 9-тій годині рано в українській катол. церкві Сош. св. Духа під числом 162 North 5th St., Brooklyn, N. Y. — В годині 2-гій пополудня відбудеться

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В ГАЛІ GRAND PARADISE HALL, 318 GRAND STREET, CORNER HAVEMYER STREET, BROOKLYN, N. Y.

Зараз по закінченні концертової програми відбудеться

СВЯТОЧНА СПІЛЬНА ВЕЧЕРА

на котру запрошуємо всіх учасників концерту. — Вступ на концерт 40 ц. — Вступ на вечеру $1.00.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ: 1. а Гимн Американських Українців, б) Гимн Укр. Народ. Союза, М. Гайворонського, — виконає Хор Української Молоді. 2. Відкриття Свята — голова Комітету Юліян Павчак. 3. Барітонове сольо — Евген Жуковський. 4. Витай, Батьку, деклямація — Анна Лема. 5. Промова головного предсідника У. Н. Союза — п. М. Мурашко. 6. Сольо — Андрій Цюпа. 7. Промова секретаря Литовського Союза в Америці — д-р М. Й. Вінікас. 8. Гречаники, Гуцул, Гопак — школа українських танків під управою А. Варениці. До танків приграватимуть Марія Лис, А. Курило і С. Галась. 9. В сорокову річницю, деклямація — П. Савчашин. 10. Сольо — Евген Жуковський. 11. Промова по анґлійськи — п. С. Шумейко. 12. Сольо — Андрій Цюпа. 13. Танки: Козачок і Запорозький герць. 14. Верба, М. Гайворонського — виконає Хор Української Молоді. 15. Ще не вмерла Україна і Star Spangled Banner. — Диригент хору п. В. Савицький. — Акомпаніямент пяна панна Павліна Цюпа.

Високоповажані Українці й Українки! Український Народний Союз — це наша гордість, це наш доробок на еміграції. Ми своєю запопадливою працею доказали своїм співжителям Американцям, що в нас є здібности організаційні, що в нас є національна карність, що ми потрафимо щадити і шанувати придбане добро. Одним словом: у нас є всі дані до вільного самостійного життя, та що при дальшій невсипущій праці ми таки дібемся до нашого найвищого ідеалу: вільної, соборної, незалежної від нікого Української Держави.

Ми вщіплюймо цей ідеал і в серця наших діточок, хай навчаться шанувати надбане родичами добро: Український Народний Союз. Ставайом членами Союза та вписуймо до нього своїх діток, бо крім допомоги вразі потреби Союз виховує нашу молодь у здоровім національнім дусі. Тому при цій великій нагоді хто ще не є Союзовцем, ставайте у свідомі Союзові ряди!

На це свято запрошуємо братні відділи У. Н. Союза з Ню Йорку, Jersey City, Astoria, Ozone Park, Jamaica і Whitestone, L. I.

123-4

ЗА ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ:

Юліян Павчак, голова; М. Баглай, секр.; І. Малик, кас.; Петро Малицький, Д. Сенюта, Д. Багрій, члени.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю сердечну подяку головному урядови У. Н. Союза за скоре виплачення мені посмертного в сумі $2,000 по мойому чоловікови Тимку Янсевичеви. Бажаю якнайкращих успіхів У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Текля Янсевич, вдова;
Володимир, син; Анна, донька.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІД. 234 У. Н. СОЮЗА

:——::——: відсвяткує :——::——:

25-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ

СВОГО ІСНУВАННЯ

В СЕРЕДУ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1934 РОКУ

(НА DECORATION DAY)

В годині 9-тій рано в церкві св. Володимира СЛУЖБА БОЖА за здоровля членів і ПАРАСТАС за померших, яку відправить о. Й. Чаплинський.

В годині 3-тій пополудні СВЯТОЧНИЙ ОБІД в гали У. Н. Дому, 214-216 Фултон Ст., Елізабетпорт Н. Дж. — святочну промову виголосить Д. Галичин, рекордовий секретар У. Н. Союза. — Члени Товариства обовязково мають взяти участь.

В годині 7-мій ввечір розпічнеться БАЛЬ. Вступ на баль 35 ц. від особи.

Товариство Запорозька Січ запрошує всі Братства, Сестрицтва, Товариства і всіх чесних громадян з Елізабет і з околиці до численної участи в цім святочнім ювилею. На бали буде грати першорядна українська музика так, що задоволить всіх гостей. За добру і веселу та повно вдоволяючу забаву ручить — Комітет.

124

Любить письменників.

— Що знаєте про Нечуя Левицького?
— Нічого злого.

—o—

— Пане доктор, у ждальні є щур.
— А що йому хибує?

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 17. травня помер у Ґлестенбурі, Конн., по тяжкій недузі, у шпиталі, **Петро Шпак,** член бр. св. Івана Хрестителя, від. 138 У. Н. Союза, проживши 71 років.

Покійний походив зі села Пикуличі, повіт Перемишль, Західня Україна. Покійний був тихої вдачі, держався завжди кріпко свого народу і радо жертвував на народні й церковні цілі.

Тому, що був у старшім віці, втратив роботу й опинився згодом у такім положенню, що не мав чим заплатити вкладки до Союза. Він був першим, котрий зрозумів оте добродійство, яке заведено в У. Н. Союзі, а яке уможливляє перехід до нового роду обезпечення. Це вратувало його членство в У. Н. С., бо по переміні затягнув позичку і оплачував нею вкладки.

Члени братства опікувалися Покійним в часі його хороби і віддали йому останню прислугу. В. Й. П.

Семен Кунікевич, секр. 138 від. У. Н. Союза.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГАРТФОРД, КОНН.

На Рідну Школу.

На Рідну Школу зложили як коляду слідуючі по $1: П. Презимірський, К. Ярошевич, А. Коба, Л. Апанович, В. Мовчук, І. Моровський, К. Ткачук, Ф. Шаркевич, М. Данилів, А. Іокоть, А. Вакалюк, П. Дропяк, Т. Скібінський, А. Півцьо, М. Курдина; Г. Борой 75 ц.; по 50 ц.: Й. Мокрицький, П. Солецька, В. Дерлиця, о. Ґулин, В. Борщевський, К. Чопило, М. Дерих, Й. Кібала, М. Павшак, Е. Лата, А. Медвідь, М. Пащак, А. Косар, А. Данилюк, Д. Каганяк, В. Лукасевич, І. Собан, П. Герман, І. Демчук, К. Коба, П. Мей; М. Клапич 30 ц.; по 25 ц.: В. Лоський, А. Солецька, І. Чехович, Т. Фіярчук, П. Щерба, П. Щерба, Й. Роман, А. Борщевський, М. Ґриґуз, І. Степась, З. Ґроґоза, І. Баран, П. Піварчик, Бойко, Білецька, В. Кузьмак, І. Лемеґа, О. Білімук, П. Молява; а Секюра 10 ц.

Занялись колядою наші громадянки К. Ярошевич і М. Курдина.

Вислано до Обєднання $31.10.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УПРАВА ВІДДІЛУ О.Д.В.У. ч. 23 В АЛЕНТАВН, ПА.

повідомляє все українське громадянство міста Алентавн, Бетлегем, Істон і Нортгемптон, що

В СЕРЕДУ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1934 РОКУ

в годині 3-тій пополудни

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ ПІД Ч. 803 Н. ФРОНТ ВУЛИЦЯ,

:——::——: дасть :——::——:

ВІДЧИТ

недавно прибувший зі старого краю делеґат О.У.Н.

ОМЕЛЯН ГРИБІВСЬКИЙ

Тож проситься усіх Українців повище згаданих міст і околиці, котрі цікавляться справою своїх братів у старім краю і бажають визволення українських земель від окупантів нам ворожих держав, прийти численно на цей відчить, а там довідаєтеся про найновіші події, які тепер діються на українських землях, як там боруться за свою свободу і як нам тут в Америці брати участь в тій боротьбі.

124

Управа відділу О.Д.В.У. ч. 23.

Пан Кадовбик увесь час нікуди не ходив, лише сидів дома та дивився крізь вікно на вулицю. Одного дня рішився піти до театру. Як вернувся до дому, спиталася його жінка:

— А як там співали?

Пан Кадовбик, що на театрі не розумівся, відповів:

— Зле співали. Мусіли кілька разів повторяти!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN SOCIETY BIRTHDAY MARKED.

700 Join in Akron Program of Speaking, Music, Dances.

More than 700 persons participated Sunday in a celebration of the 40th anniversary of the Ukrainian National Association and the 22nd anniversary of the association's Akron chapter, No. 295.

The celebration opened with a mass for deceased members at the Holy Ghost Catholic church on Abel Street. In the afternoon a program of speeches, music and dancing was presented at the Liedertofel hall.

Tell of Organization.

Stories of the early hardships of the organization and pleas for support from the younger generation were presented by Alex Zepko, local chapter chairman and Attorney E. O. Malicky of Cleveland.

Harry Monhack of 876 Grant Street, and John Hadogway of Sherman Street, were honored for their long membership. Greetings were brought by Probate Judge Dean F. May and County Recorder Frank W. Kroeger.

(Akron Beacon Journal, May 7th, 1934).

UKRAINIAN GROUP DINES.

150 Attend Banquet and Program at Hall on West 14th.

One hundred and fifty persons last night attended the first annual banquet and ball of the Ukrainian Professional and Business Men's Club at the Ukrainian National Home, 2253 West 14th Street.

A program was presented by the Ukrainian National Chorus, directed by Leo Sorochensky; dancers from the Avramenko Ukrainian Folk Ballet School, accompanied by Stephen Yunik, accordion player, and the Junior Ukrainian Band, directed by Charles Lesko.

Included in the speakers' program were John Tarnavsky, president of the club; Dr. N. J. Michalenko, Mrs. M. Howekovich, a visitor from the Ukraine; Councilman John J. Ripich, John Petriwsky and A. T. Bilinsky. Omer E. Malisky, president of the United Ukrainian Societies, was toastmaster.

(Cleveland Plain Dealer, May 21st, 1934).

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

„СВОБОДИ"

83 Grand St., Jersey City, N. J

виконує:

ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ. ЗАВСІГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ГОРДІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ

ТРЕТИЙ МУЗИКАЛЬНИЙ ВЕЧІР

ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

відбудеться

В СЕРЕДУ, ДНЯ 30-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1934 РОКУ

в годині 8:30 ввечір

В САЛІ STUDIO CLUB OF NEW YORK CITY, 210 EAST 77th STREET.

Вступ для членів даром. Для нечленів 50 центів.

Виконається між іншим Козака Голоту, П. Козицького, і скрипкову Сонату, нагороджену грошевою нагородою Обеднання 1932 року. 123-5

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY. NEW YORK, N. Y.

НОВОВИДАНІ ТВОРИ

НА МІШАНИЙ ХОР

МИХАЙЛА О. ГАЙВОРОНСЬКОГО

1. Живи Україно! (до слів О. Олеся) ..... 20 ц.
2. Невістонька, народна пісня ..... 25 ц.
3. Вербож моя, народна пісня ..... 25 ц.
4. Одкаль соненько сходило ..... 25 ц.

Видання в партитурі, чотири осібні голоси і до науки переклад на пяно. (Американський спосіб видання). Головна сторінка з прекрасною українською мережкою. — Усі чотири 80 ц. з пересилкою.

Замовлення разом з належитістю слати до:

SVOBODA. P. O. Box 346. JERSEY CITY. N. J.

МОЛИТОВНИКИ.

АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в білій кавчуковій оправі з образцем по середині $1.50
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в мягкій шкіряній оправі 1.35
АНГЕЛ ХРАНИТЕЛЬ в гарній полотняній оправі 1.00
ВІРУЮ, новий український молитовник в чорній полотняній оправі .75
ВІНОЧОК в шкіряній оправі. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ..... .80
ВІНОЧОК в білій кавчуковій оправі з образцем по середині. (Цей молитовник є малого формату для дітей) ..... .90
ГОСТИНЕЦЬ в полотняній оправі 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в білій кавчуковій оправі з образцем по середині 1.50
ПОМИЛУЙ НАС БОЖЕ, в чорній шкіряній мягкій оправі 1.35

Повищі молитовники є друковані звичайним друком, не церковним.

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ ДЛЯ МОЛОДІ, ЯКІ ТІЛЬКИ ЩО ОДЕРЖАНО З КРАЮ.

ДИКІ ЗВІРІ. Оповідання про їх життя-буття. Написав А. Гайльборн, переклали на українську мову М. Лотоцький і М. Кокольський $1.50
ҐУЛІВЕР. Джонатан Свіфт. З багатими ілюстраціями. За англійським оригіналом для українських дітей зладив Ю. Шрумеляк 1.25
Зміст: Ґулівер у ліліпутів. Ґулівер у велитнів. Ґулівер у лапутів. Ґулівер у гиржунів.
ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА ТА СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. В. Лункевич, Переклав Мих. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена .35
ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Оскар Уайльд. Переклав з англійської мови М. Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Оправлена ..... .35
ПРИГОДИ ЛИСА-МИКИТИ з 30 образками. А. Лотоцький. Оправлена .60
МАЛИЙ ЛЬОРД (Малий Льорд Фонтлерой). Повість для молодіжи. Ф. Г. Бернет. Переклала В. Літинська. Ілюстрації А. Жмуди. Опр. 1.00
МАЛІ ГЕРОЇ. Картини з життя дітей. З творів Е. Аміціса та І. Педерцані на українську мову переклав А. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена ..... .85
МОЇ ЗНАКОМІ. Нариси з життя звірів, які я знав. Ернест Сетон Томпсон. Із 148 образками і портретом автора. На українську мову переклала Софія Куликівна. Оправлена 1.10
МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ. Евген Мілер. Переклала з французького Валентина Завадська. Багато ілюстрацій. Оправлена 1.15
ПОКОТИГОРОШОК. Казка на основі народніх мотивів. А. Лотоцький. Образки Юрія Вовка. Оправлена ..... .45
ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Дивні подорожі та пригоди пана Язона Микитовича на Чваньках Чваньківського гербу Качка, списані його власною рукою. Переписав із старих паперів Ярослав Вільшенк . Ілюстрована і оправлена. ..... .60
ПО РІДНОМУ КРАЮ. Подорожні враження й замітки. Дмитро Дорошенко. Ілюстрован й оправлена ..... .85

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З МУЗИКИ.

Другий концерт „Приятелів української музики".

Дня 9. травня ц. р. ввечір відбувся в Studio Club of New York City, 210 E. 77 St., другий зчерги концерт „Приятелів української музики" з такою програмою: 1. Струнний квартет (в 3 частях) В. Костенка; 2. Відчит про Тараса Шевченка (по англійськи), виголосила панна Марія Анна Боднар; 3. Минають дні (Шевченка) і Колискова пісня (основана на старинним козацькім мотиві) Печеніги-Углицького, тенорові соля, відспівав Олександер Вікінський (бувший член київської й одеської опери): 4. Суіта для дітей, О. Бернота (зладив на струнний квартет Р. Придаткевич): а) Семенаста курочка, б) Чарівна сопілка (з народньої казки), в) Танок, г) Веснянка, ґ) Козлик і рак; 5. Дві коломийки Печеніги-Углицького, струнний квартет. Музичні виконавці: Роман Придаткевич, 1-ша скрипка; Вілієм Іді, 2-га скрипка; Джералд Куни, віоля; пані Марджорі Кенеді, віольончельо.

Виведені на тім концерті 4 твори п. Павла Углицького (Печеніги) зробили на слухачах величезне враження. По кождім творі знаменитого композитора щиро оплескували, а він за те вдоволено на всі сторони розклонювався. Оплескували грімко і композиції п. Придаткевича. Пан Вікінський співав знаменито, але пяністка, панна Августа Картон Розен (добра пяністка!), грала голосно, а через те місцями зовсім заглушувала співака. Твір Костенка, великої артистичної вартости, публиці теж сподобався. Панна Боднар обробила свій відчит коротко, але до речі, і говорила свобідно, хоч може трошки затихо. Виконавці струнних квартетів грали вдоволяючо й артистично.

Приявний на тім концерті п. Кошиць виконанням програми дуже одушевлявся і ґратулював щиро обом нашим композиторам (пп. Углицькому і Придаткевичеви). Д-р Демидчук, складаючи ґратуляції й подяку п. Углицькому, заявив, що це перший раз у життю він побачив нашу коломийку в европейськім строю...

Людей було небагато, а шкода, бо такі концерти варті того, щоб їх совісно і щиро поперти. Пан Придаткевич узяв на свої плечі непомірний тягар, а коли ми його не піддержимо, то він під тим тягаром провалиться на наш стид і ганьбу! Чужинці цей концерт дуже собі хвалили, але й рівночасно дивувалися, чому на такім духовнім українськім бенкеті така обмаль Українців.

Наступний концерт „Приятелів української музики" відбудеться в тім самім місці і в тій самій годині (8:30) в середу, 30. травня 1934 р.

Осип Стеткевич.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Українсько - американські скавти (трупа 20.).

В суботу, дня 19. травня, наша громада була свідком офіційного приняття українського пластового відділу хлопців при укр. прав. громаді в ряди великої скавтової організації „Бой Скавтс оф Америка".

В присутності звиш 200 людей відбулася присяга скавтів з церемонією засвічування свічок і вручення чартеру, якого доконав голова тутешних скавтових організацій, п. А. Пелетон, Хор ім. Лисенка і скавти дали гарну концертову програму, яка зацікавила присутніх Американців, а наших людей зацікавила церемонія присяги при засвіченню свічок. Вона дуже гарна і зворушаюча: дванацять скавтів по черзі засвічували кождий одну з дванацятьох малих свічок, при тім говорили по одній точці з дванацятьох тогок скавтового права і присягали. Вкінці провідник „скавт местер" знов засвічував 3 великі свічки і говорив свою присягу, яка складалася з трох точок: служити Богу, всім людям і бути відданим своїм обовязкам скавтовим. Присягу зложили всі американською й українською мовою. По врученню чартеру і прапорів п. Пелетон вручив грамоти предсідникови скавтів, о. Степанови Мусійчукови, скавт местрови п. Іванови Парубієви, асистентови Михайлови Роздзябикови і комітетовим: п. П. Мікулі і І. Живіцькому. Предсідник знову вручив грамоти всім скавтам трупи в числі 40 хлопців. При кінці скавти відограли смішну і поучаючу американську комедію „Гвісперінг тут". Треба підкреслити, що ця трупа 20 це перша в стейті трупа, зложена з самих українських хлопців. Поза роботою скавтовою хлопці ці любуються в українських січових вправах і всюди виступають з ними, співаючи залюбки при цім рідні українські пісні. Цих скавтів видно всюди, де вимагає їх праці наша рідна українська національна справа.

Громадянин.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПРОТОКОЛ ШЕСТОГО КОНГРЕСУ „ОБЕДНАННЯ"

Шестий Конгрес „Обеднання" відбувся дня 3-го листопада 1933 р. в Пенсилвенія Готел, Ню Йорк, Н. Й.

(8)

Вибір нового уряду.

Заряджено 10-мінутову перерву. Вертається виборча комісія з нарад й пропонуе цих 23. людей до уряду Обеднання: **адв. О. Е. Малицький, о. д-р Володимир Клодницький, Евген Скоцко, Микола Мурашко, Омелян Ревюк, д-р Мишуга, Олекса Мерещак, панна Анна Балко, Стефан Шумейко, п. Семенина, д-р Володимир Ґалан, Дмитро Галичин, Микола Данильченко, Микола Близнак, Володимир Буката, Михайло Фатюк, Андрій Борак, Іван Щуцький, Яків Швець, Лонгин Годівський, Володимир Кедровський, Теодор Свистун, д-р Семен Демидчук.** Комісія виборча рішила, щоби запропоновані на лісті зпоміж себе вибрали екзекутиву.

Гарасимів: — пропонуе від 8-го відділу У. Н. Союза: а) щоби в уряді Обеднання не було головних урядників У. Н. Союза; б) щоби всю адміністрацію Обеднання передати організації ОДВУ.

Т. Свистун: — як представник ОДВУ заявляє, що на його думку це є чийсь зле обчислений та маючий на ціли громадську інтригу крок, і що ОДВУ ані на думці не має годитися на таку пропозицію.

П. Драпяк: — ставить внесок, щоби приняти запропоновану лісту урядників. Попирає його п. **Пілат.**

С. Шумейко: — перед внеском: пропонуе додати до лісти уряду ще одну особу, паню **Пелагію Хому.** Пропозицію принято.

Одноголосно принято запропоновану лісту урядників.

Також принято, на поперте внесення п. Павчака, пропозицію виборчої комісії, щоби інші центральні орґанізації мали по двох своїх представників в Обеднанню, для удержування в цей спосіб звязків між цими організаціями й Обеднанням, та ведення співпраці.

Ще один реферат виголосив адвокат **Михайло Пізнак з Ню Йорку,** який з причини урядових занять не міг явитися на означений час на Конґрес. Реферат був на тему: „Як нам зрости в політичну силу в Америці?"

Вибір Екзекутиви.

Заряджено перерву й вимінені на лісті уряду делеґати вийшли до окремої салі в ціли вибрання зпоміж себе екзекутиви.

Вибрано таку екзекутиву: **Омелян Ревюк,** голова; **Микола Мурашко і д-р Володимир Ґалан,** заст. голови; **д-р Лука Мишуга,** секретар рекордовий; **Дмитро Галичин,** секретар фінансовий; **Микола Данильченко,** касієр; контрольна комісія: **Теодор Свистун, Володимир Кедровський і д-р Семен Демидчук.**

Уряд вернувся до салі нарад і наступило проголошення вибраної екзекутиви.

(Дальше буде).

ВІСТИ АРТИСТА ДМИТРА ЗАХАРЧУКА.

Подаю до ласкавого відома шановним читачам Свободи, щоби кождий вислав свою адресу, то тим всім вишлю даром новий портрет Т. Шевченка. Хочу властиво знати кілько є цікавих інтелігентних Українців в Америці. Молодих читачів і „Кідс Вікли" зголосилось 67 і тим всім вже висилаю що дня портрети Шевченка даром. Опісля подам імена тих всіх в Свободі, що вислали адреси. В Галичині у „Львов. Українці" видали відозву до всіх Українців, щоби українських артистів-малярів підпирати замовленнями оливних образів, а не купувати в чужих всяке дрантя ... паперові відбитки зза границі. Це дуже гарне діло, яко би і тут в Америці придалося для нашої еміграції. Є тут кілька наших артистів прямо без роботи, встид і ганьба, щоби міліон Українців не могли дати заняття їм. Тож кождий може дати замовлення — бодай на один гарний оливний красвид з українського життя в Галичині. Ану, підіть по домах, чи багато їх знайдете і зі свічкою, нема. За те є повно ріжних паперових календарів бо це дармо дасть шторник. А кілько гроша викидають на ріжні безвартісні річи ... на це є, а на таку гарну річ, яка би прикрасила хату, то ані цента недадуть, це є український патріотизм. Не дивуюсь ... масам, бо це люди бідні на освіту, то на що їм якісь оливні образи — бо і наші інтелігенти також не дуже радо щось такого купують. За це дуже щиро знають артистів критикувати і щей як знають... Все лише гарне, що чуже, а наше підкопують, це вже якось така лиха вдача в Українців. Кілько я сам тої поганої критики наімся і дивно мені, що якраз власне такі критикують, які о малярстві і поняття не мають. Та ще більше дивно мені, як критикують якийсь образ ... почавсь малювати і такі „критики" не ждуть кінця, але щось вишукують на початку, бо при кінци вони вже тікають і не показуються. Я таких багато маю в Америці.

Вп. пані Сарук з Бервик, Па. запросила мене малювати портрет її сина, натуральна величина, як покінчу деякі роботи так виїду до Бервик. Ану, хто більше згласиться. Гарний красвид оливний на полотні можна мати за кілька долярів і там показує себе людина, що вміє цінити і помагати своїм артистам. Артист не хоче жебрати ані дарунків, але дайте працювати артистам лише для Українців і для України і підпирайте цей клич Свій до свого!

Артист маляр D. ZAHARCHUK,
P. O. Box 15, Northampton, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМА В СТЕЙТІ КОНЕКТІКАТ, 12 акрів чистої і доброї землі, дім 9 кімнат і інші будинки, фармерські знаряди. Ціна $4,000. Продажа після умови: 121-3

Mr. KARHAN, властитель,
315 E. 72nd St., New York City.

ХТО З УКРАЇНЦІВ хотів би їхати на вакації на свіже повітря в гори Catskill Mountains, то я маю вигідні кімнати до винайму по уміркованій ціні. Новий дім. Інтересованих прошу писати до: 121-

A. PUZDRIAK,
R. F. D. 1, Box 40, Saugerties, N. Y.

ВЗОРИ канва, питки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по катальог до:

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8825
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

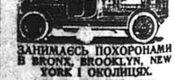
КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої серебристої стали, коса довга 32 цалі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Коса широка $2.75. Перстень до коси 40 ц. Бабка 50 ц. Молоток 50 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами $1.00. 11

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel. Orchard 4-2568

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(119)

Усуля підповз тихесенько ближче. Чоловік був білий і їв мясо давно неживого бика. Усуля видав крик відрази. Це був Великий Бвана. Усуля побіг до нього та підняв його на коліна.

При його боці був золотий ланцюшок з медалею, висаджений діямантами. Він належав до Великого Бвани. Усуля лишився коло білого чоловіка на кілька днів, поки цей зовсім не прийшов до сил. І так, у тому стані, вірний Усуля завів свого пана домів.

Вони післали до Англії по славного лікаря, щоби вилічив з нещасного положення колись такого сильного Тарзана. Джад-баль-джа, золотий лев, гаркнув, коли Тарзана підвезено на сидженню до його клітки. Корак, убивник, ходив люто по клітці...

Хамис, чарівник, шукав надармо Угги, своєї дочки, відколи вона пропала з Річним Чортом з оселі Окібі. Хамис вертався вже з другої виправи, коли його бистрі очі побачили щось дивного.